

Spis treści

1. Wprowadzenie	9
1.1. Cel i założenia	9
1.2. Stan badań	11
1.2.1. Badania nad błędami w wymowie języka niderlandzkiego jako obcego	11
1.2.2. Badania porównawcze nad systemem fonologicznym i fonetycznym języka polskiego i niderlandzkiego	14
1.2.3. Norma językowa	17
1.2.3.1. Norma fonetyczna	18
1.2.3.2. Norma fonetyczna w języku polskim i niderlandzkim	18
1.2.4. Błędna wymowa w języku obcym	23
1.2.5. Interferencja i transfer	26
1.2.5.1. Interferencja i transfer – istota zjawisk oraz próba definicji	28
1.2.5.2. Przyczyny interferencji i transferu na poziomie kognitywnym oraz strukturalnym	31
1.2.5.3. Transfer i interferencja na poziomie strukturalno-fonetycznym – próba klasyfikacji	32
1.2.6. Powiązania między wymową a grafia	37
2. Articulacja polskich i niderlandzkich samogłosek – podstawy teoretyczne	43
2.1. Teoria bazy artykulacyjnej	43
2.2. Głoska i samogłoska	45
2.3. Ogólne podstawy artykulacji samogłosek	49
2.3.1. Kierunek przepływu powietrza	50
2.3.2. Udział strun głosowych	50
2.3.3. Położenie języzeczka podniebiennego	50
2.3.4. Dorsalność	51
2.3.5. Wysokość	53
2.3.6. Pozycja warg	53
2.3.7. Napięcie	54

2.3.8. Długość	55
2.4. Szczegółowe opisy artykulacyjne polskich i niderlandzkich samogłosek ..	56
2.4.1. Samogłoski polskie – charakterystyka artykulacyjna	56
2.4.1.1. Samogłoski predorsalne niezaokrąglone	56
2.4.1.1.1. Samogłoska [i]	56
2.4.1.1.2. Samogłoska [ɪ]	57
2.4.1.1.3. Samogłoska [ɛ]	57
2.4.1.1.4. Samogłoska [ɛ̃]	58
2.4.1.2. Samogłoski mediodorsalne	58
2.4.1.2.1 Samogłoska [a]	58
2.4.1.3. Samogłoski postdorsalne	59
2.4.1.3.1 Samogłoska [ɔ]	59
2.4.1.3.2. Samogłoska [ɔ̃]	59
2.4.1.3.3. Samogłoska [ɔ̯]	59
2.4.2. Samogłoski niderlandzkie – charakterystyka artykulacyjna	60
2.4.2.1. Samogłoski predorsalne niezaokrąglone	60
2.4.2.1.1. Samogłoska [i]	60
2.4.2.1.2. Samogłoska [ɪ]	60
2.4.2.1.3. Samogłoska [e]	61
2.4.2.1.4. Samogłoska [ɛ]	62
2.4.2.2. Samogłoski predorsalne zaokrąglone	62
2.4.2.2.1. Samogłoska [y]	62
2.4.2.2.2. Samogłoska [ʏ]	62
2.4.2.2.3. Samogłoska [ø]	63
2.4.2.3. Samogłoski mediodorsalne	63
2.4.2.3.1. Samogłoska [ə]	63
2.4.2.3.2. Samogłoska [a]	64
2.4.2.4. Samogłoski postdorsalne	64
2.4.2.4.1. Samogłoska [u]	64
2.4.2.4.2. Samogłoska [o]	65
2.4.2.4.3. Samogłoska [ɔ]	65
2.4.2.4.4. Samogłoska [ɑ]	66
2.5. Analiza porównawcza systemu samogłoskowego języka polskiego i niderlandzkiego	66
2.5.1. Językowe porównanie konfrontatywne – podstawy	66
2.5.2. System samogłoskowy języka polskiego i niderlandzkiego – porównanie konfrontatywne	68
2.5.3. Teoretyczna prognoza w zakresie transferu i interferencji z języka polskiego	69
3. Artykulacja polskich i niderlandzkich samogłosek – dane eksperymentalne i z praktyki dydaktycznej	73
3.1. Pozyskanie materiału badawczego	73
3.2. Profil osoby badanej	75
3.3. Metoda analizy materiału	77

3.4. Analiza materiału	78
3.4.1. Analiza ilościowa	78
3.4.1.1. Samogłoski predorsalne niezaokrąglone	78
3.4.1.2. Samogłoski predorsalne zaokrąglone	79
3.4.1.3. Samogłoski mediodorsalne	80
3.4.1.4. Samogłoski postdorsalne	81
3.4.1.5. Podsumowanie analizy ilościowej	82
3.4.2. Analiza jakościowa	83
3.4.2.1. Interferencja fonetyczna i fonologiczna	84
3.4.2.2. Proces odpowiedzialny za powstanie interferencji	85
3.4.2.3. Zmiany w substancji artykulacyjnej	87
3.4.2.3.1. Pojedyncza zmiana substancji	88
3.4.2.3.2. Podwójna zmiana substancji	90
3.4.2.3.3. Potrójna zmiana substancji	92
3.4.2.3.4. Poczworna zmiana substancji	93
3.4.3. Inne czynniki sprzyjające interferencji	95
3.4.3.1. Wpływ ortografii i tzw. interferencja podwójna	95
3.4.3.2. Czynniki suprasegmentalne	96
3.4.3.3. Poziom języka niderlandzkiego a interferencja	98
3.4.3. Możliwości diagnozy interferencji i błędów w wymowie	99
4. Niderlandzkie samogłoski – wskazówki dydaktyczne	103
4.1. Samogłoski predorsalne niezaokrąglone	103
4.1.1. Samogłoska [i]	103
4.1.2. Samogłoska [i̥]	104
4.1.3. Samogłoska [e]	105
4.1.4. Samogłoska [e̥]	106
4.2. Samogłoski predorsalne zaokrąglone	107
4.2.1. Samogłoska [y]	107
4.2.2. Samogłoska [y̥]	108
4.2.3. Samogłoska [ø]	108
4.3. Samogłoski mediodorsalne	109
4.3.1. Samogłoska [ɔ]	109
4.3.2. Samogłoska [a]	110
4.4. Samogłoski postdorsalne	111
4.4.1. Samogłoska [u]	111
4.4.2. Samogłoska [o]	112
4.4.3. Samogłoska [ɔ̥]	113
4.4.4. Samogłoska [ɑ]	113
4.5. Interferencja a obciążenie funkcjonalne	114
5. Podsumowanie	119
5.1. Wnioski	119
5.2. Dalsze perspektywy badawcze	124

6. Bibliografia	127
7. Spis tabel oraz rysunków	137
Spis tabel	137
Spis rysunków	138
8. Załączniki	139
8.1. Tekst testowy (wersja dłuższa)	139
8.2. Tekst testowy (wersja krótsza)	140